

IN DEFENSE OF A HEROINE

(Trần Nghi Âu Cơ)

One of the most cherished memories from my childhood could have also been one of the most tragic.

My mother often calls the literary world, *giang hồ*, which means a dangerous cutthroat place where survival of the fittest is everything. I used to think she was exaggerating. We're just writing poetry and creating imaginary worlds. How bad can it be? But as I grew up, I realized how powerful words are. If put in the right order and read at the precise right moment, they could either ruin or save a life.

Up until I was eight, my parents were the power couple in the Vietnamese literary community in California. During this time, the Vietnamese intellectuals in America still dreamt of reclaiming their country from the Viet Cong. So when my parents opened up their home for political discussion, everyone came. However, gradually, the discussions gave way to topics of art, philosophy, society; politics took a backseat. (A kind of "Salon littéraire" in French in 19th Century). It was during these evenings that my parents' literary prowess became apparent. The honesty of my mother's prose and the simple wit of my father's poetry made a formidable team.

As a result, the other members of the community feared, respected, and above all, envied my parents. So when news broke out of my father's infidelity, they rejoiced. They had a celebration reveling in my parents' broken marriage. I kid you not. These are the great, educated minds of the Vietnamese literary community at the time.

My father claimed that he needed to go "rediscover himself" because family life was stifling him. He was fifty years old then, not some thirty-year-old buck who still had his whole life ahead of him. His real reason was that he had another woman in Virginia.

When he officially left us, my mother spiraled into depression, not because of him, but because she mourned the passing of the illusion of perfection. One day, my grandmother picked me up from school. In my eight year old mind, I knew something was wrong because she had never done this before. I don't even think she knew where my school was before that day. My mother was the one who usually waited for me at the gates of school and walked me home. But I didn't ask any questions as my grandmother clutched onto my small hand with her unnaturally strong, gnarly fingers and walked me home in silence. My father met us at the front door, his face apathetic. All he said to me was, "Mother is sick." That's it!

I slept in my grandmother's arms that night. The next morning, my mother came home from some mysterious place where children were not allowed to visit. I remember sitting on the floor of the bathroom and watching her peel off pieces of tape from her forearm, her wrists, the crook of her elbows. She stuck

the pieces together and left them on the edge of the sink next to our hand soap. I wanted to touch them to figure out what they were, but something about the way she placed them there told me they symbolized some unknown menace. I knew not to ask questions; I knew silence was important. So I crouched in the corner of whatever room she was in, trying to make myself as unostentatious as possible.

I don't know when I realized that my mother had tried to kill herself with sleeping pills. My version of that day's story is pieced together from stolen moments throughout the years spent crouching behind closed doors trying to listen in on the Grown-Up Talks. Here is my understanding of the story that happened that day, recently confirmed by my mother herself:

I was at school. My grandmother was in the kitchen. And my mother was up in her room by herself. She was on the phone with a friend who lives in San Francisco. She was popping sleeping pills as they talked, so when her speech got slurred, San Francisco Friend grew concerned. When she didn't reply to his questions, he hung up and called a friend who lived closer to us. (San Francisco is about a 45 minute drive from here.) He told the friend to drive over and check on my mother. The friend said no. San Francisco Friend kept going down the list of friends who frequented our home for all those intellectual discussions, but not one person came. Finally, San Francisco Friend called my grandmother on the other phone line in our house and told her to go out and get a neighbor to call 911. She did. The paramedics broke down the door and rushed my mother to the ER. They pumped her stomach and released her at midnight.

She spent the next day writing at her desk. I was in the corner playing with my toys and my imaginary friends. We both jumped when someone knocked on the front door. A crew of paramedics rushed into our living room. I remember thinking they were giants because they were so tall that my neck hurt from looking up at them. Our bookshelves and furniture seemed tiny next to them. They told us someone had called 911 saying there was a possible suicide at our address.

(Side note: We were told later that one of those so-called friends San Francisco Friend had phoned the previous day felt his conscience eating at him so he decided to call for help. A day later. One day later. If the San Francisco Friend hadn't been quick on his feet, they would've just found my mother's dead body. I would've been waiting at school for hours because no one knew to come pick me up. This is why there's always been this nagging feeling at the back of my brain that when something goes down, humans are petty and selfish.)

My mother told the paramedics that she had gone to the hospital yesterday and was released. One of the younger paramedics knelt down before her. He tilted his head to read the titles on the tower of books on her desk and asked her who read them. She said she did. He looked at her and said something I'll never forget. He said, "How could someone who reads Dostoevsky ever think to kill herself?" (Dostoevsky's life was hell, but he

still managed to write masterpieces that were full of immense hope in humanity.)

That was it. My mother never thought about suicide again. She wrote novel after novel, sometimes not even bothering to publish them. From that day on, Dostoevsky became my personal guardian. My mother calls him Dos. and to me, he became Uncle Dos.. That was one of the three times in my life that literature saved something or someone very important to me. That is why I dedicate my life to literature.

*
* *

The reason why I've been thinking about this story is because my father came back to California recently. The first time in seventeen years. San Francisco Friend, for some inconceivable reason, wants me to "forgive" my father. This is coming from the man who saw firsthand what my mother went through, what I went through. The only reason why I tolerate San Francisco Friend is because he's why I still have my mother. Aside from that one redeeming quality, he is a busy-body who often pokes his nose in my life and tells me what to do. He's also one of my father's most loyal allies. Why, I never bothered to ask.

My father came back expecting me to be welcoming simply because we shared some of the same blood. But he's forgotten that the only and most important lesson he taught me was how little that means. I did have him over for dinner a few days ago, but with a few of my mother and my friends serving as a buffer. I was polite to him. I stood still when he hugged me, but I didn't hug back. I answered all his questions about my life, but didn't ask him any about his. And I watched him talk with that familiar entitled arrogance from all those years ago. That dinner and the word "father" that I still allow him are my final repayment for him having granted me life. Beyond that, I don't owe him anything.

(Another side note: At the hospital, while my mother was having her psych evaluation, my father told my aunt that "this is such a waste of time." I don't care what he meant by that. In that context, sitting in the hospital because your wife, current or ex, tried to kill herself, there's no excuse.)

SF Friend told me I should pity my father because glaucoma had rendered him half-blind. I pity him as I would another human being. And if it was in my ability to help him, I would. But now, my mother is my main priority. I saw how she suffered all those years with no one by her side. The most important isn't the person who comes back, but the person who never left.

There is a saying in Vietnamese, "*gậy ông đập lưng ông*", which means you take someone's staff and use it on that person, turning his own strength against him. My father still thinks of me as that little girl who clung onto his legs as he ruthlessly walked out the door towards his new life. But I'm not that little girl anymore. I am my parents' daughter. I have my mother's compassion and his calculated cruelty. I know who's worth the effort and who's not.

When I was eleven, my mother's readers arranged a meet-and-greet for my parents and their fans in Houston. It would've been the first time they met in public since the divorce. One of the stipulations my mother had given him was that the Virginia woman not be there; he agreed. However, on the day of the event, the Virginia woman called every single person part of the organization team for the event demanding to know where it was taking place. There was fear that she was going to crash the party and cause a scene, so it was canceled at the very last minute. I went with my mother and the main organizer to the cafe where the event was going to be held to tell guests we hadn't been able to reach about the cancellation. I remember a lady with a round pudgy face sitting near the entrance wearing big sunglasses staring at us. She smoked cigarette after cigarette, never approaching us, just simply watching my mother and me. I would later come to figure out that that was the Virginia woman.

Later that night, my mother, in front of everyone, made my father apologize to me by calling the woman and telling her to leave us alone. He refused. A few of my mother's "friends" accused her of abusing me for making me witness that. (I don't think they even know what the word "abuse" means.) They sat there, one after another, criticizing her and defending everything my father did. My father stayed silent, relishing in collected calmness as my mother grew more and more frustrated. So to them, he was the rational one while she was the fool. Her worst memory of that day wasn't their insults, but my silence. She thought I should've spoken up and told them just how wrong they were. Bear in mind, I was eleven at the time and also paralyzingly shy.

So this recount of what happened is meant to be my defense of her, my explanation of what kind of a mother she is. Fourteen years too late, yes, but better late than never. This is our version of the story, not the version my father's been going around telling people for years while my mother took the higher road and remained silent. There are a lot of other things I could tell you about him to show just how undeserving he is of the small consideration I've allowed him, but this is not his story; he doesn't deserve to live in my writing. (Oh yes, I have his arrogance as well.) This is my mother's story.

Granted, you are the ones reading this. My father and his friends—the people who this is most addressed to—will probably never see this. But I don't care. I want my mother's sacrifice and strength recorded somewhere. I am not some girl with "daddy issues"; my mother always made me feel completely loved and whole. My mother is the person who made me everything I am today.

December 31st isn't just the last day of the year, it is also her birthday. To me, when the world raises its glass to celebrate on that day, they're not just welcoming the new year, they're also drinking to the amazing warrior that is my mother.

(San Jose, Monday, December 31, 2012).

[]

LỜI NÓI GIÙM CHO MỘT NHÀ VĂN

(TTBG chuyển Việt ngữ)

Một trong những kỷ niệm yêu dấu nhất thời thơ ấu của tôi cũng là một trong những kỷ niệm đau thương nhất.

Mẹ tôi thường gọi giới văn chương là "chón giang hồ gió tanh mưa máu". Và tôi vẫn nghĩ rằng mẹ tôi đã quá lời, bởi vì trong giới ấy, người ta thường chỉ làm thơ và sáng tác những tưởng tượng đẹp để thôi, làm sao có thể là "gió tanh mưa máu" cho được? Dân dà lớn khôn, tôi phải nhận rằng lời mẹ tôi là đúng. Nếu chữ nghĩa được đặt đúng chỗ và tìm thấy đúng lúc thì có thể hoặc là làm tàn phá hoặc cứu vớt được một cuộc đời.

Cho đến năm tôi lên 8, cha mẹ tôi là một cặp rất hài hòa trong giới văn chương VN ở San Jose, California. Thời gian ấy, giới trí thức VN ở Mỹ vẫn còn mơ đến điều phục hồi quê hương đã mất vào tay Việt Cộng. Vì vậy khi cửa nhà cha mẹ tôi mở ra thì ai trong giới này cũng thích tìm đến. (Một loại như "các phòng khách văn nghệ" ở Pháp thế kỷ 19). Dần dà, những đề tài đưa ra trong các lần họp mặt chỉ là văn chương, nghệ thuật, triết lý, xã hội; chính trị khi ấy bị đẩy lùi về phía sau. Đó là thời gian của những đêm mà sức mạnh trong chữ nghĩa cha mẹ tôi được hiển lộ cao nhất. Sự trung thực trong các bản văn mẹ tôi và tính trí tuệ trong sáng trong các áng thi ca cha tôi đã biến họ thành một cặp đáng sợ.

Kết quả là những người trong giới này vừa nể phục, nhưng cũng vừa ganh tỵ với cha mẹ tôi. Vì vậy, khi cái tin ngoại tình của cha tôi loan đi thì họ rất hoan hỉ; thậm chí còn cùng nhau ăn mừng trước sự tan vỡ hôn nhân của hai ông bà. Tôi không nói dối bạn đâu. Đó đều là những con người có đầu óc của giới văn chương trí thức thời ấy trong cộng đồng VN hải ngoại!

Cha tôi viện cớ rằng ông cần phải "đi tìm lại chính ông" bởi vì cuộc sống gia đình làm ông ngột thở. Khi ấy ông đã 50 tuổi rồi chứ không chỉ là một chàng trai 30 tuổi đang còn cả đồng thời gian trước mặt. Thật sự lý do chính cho ông làm điều đó chỉ là một người đàn bà đang ở Virginia!

Khi cha tôi chính thức từ bỏ gia đình, mẹ tôi rơi vào trạng thái tuyệt vọng. Điều này đưa đến không phải vì sự bội bạc của cha tôi mà chính vì mẹ tôi nhận thức ra ảo tưởng của sự hoàn hảo đã bị vỡ nát. Một hôm, bà ngoại đến trường đón tôi về. Trong cái đầu 8 tuổi khi ấy, tôi cảm nhận đã có một cái gì bất thường bởi vì từ trước bà ngoại không hề làm như thế; ngay cả chưa từng biết trường học của tôi ở đâu nữa! Chỉ mẹ tôi mới là người luôn đứng chờ tôi trước cổng trường mỗi khi tan học. Buổi ấy tôi cũng chẳng hỏi bà tôi câu nào khi luôn năm ngón nhỏ bé vào trong bàn tay già nua của bà và bước đi trong im lặng. Và tôi gặp cha tôi ở cửa trước căn nhà, khuôn mặt trông rất lạnh nhạt. Ông chỉ nói với tôi: "Mẹ đang bệnh!" Thế thôi!

Đêm đó tôi ngủ với bà ngoại. Sáng hôm sau, mẹ tôi trở về nhà từ một nơi chón bí mật nào mà trẻ con không được phép có mặt. Tôi nhớ rằng đã ngồi trên sàn phòng tắm nhìn mẹ gỡ những miếng nhỏ dán trên cổ tay, khuỷu tay, rồi xếp chúng lại với nhau, đặt bên cạnh hộp xà phòng trên mép bồn rửa mặt. Tôi muốn đưa tay sờ, nhưng có cái gì ghê ghê trong thái độ của mẹ làm tôi bỏ ý

định. Tôi biết là không nên hỏi; biết ngay khi ấy sự im lặng mới là cần thiết. Vì vậy tôi cố thu mình nép sát vào góc ở bất cứ căn phòng nào mẹ tôi bước vào.

Không rõ từ bao giờ mà tôi khám phá ra điều mẹ tôi đã muốn tự giết mình bằng những viên thuốc ngủ. Lời giải thích về câu chuyện ngày đó chỉ là những mảnh rời rập nối từ các lần nghe lén sau cánh cửa những mẩu đối thoại của Người Lớn. Đây mới thực sự là những gì đã xảy ra, được xác nhận bởi chính mẹ tôi:

Tôi đang ở trường; bà ngoại đang ở trong bếp; còn mẹ tôi thì trốn biệt trong phòng. Vừa điện đàm với một người bạn ở San Francisco, mẹ tôi vừa bóc những viên thuốc ngủ bỏ vào miệng. Khi lời nói bà trở thành líu nhíu thì người bạn kia nhận biết ra có gì không ổn. Lúc không thấy mẹ tôi trả lời các câu hỏi nữa, ông gác máy và gọi đến một người trong giới văn nghệ ở San Jose, gần nhà cha mẹ tôi, để xin ông này chạy tới xem tình trạng mẹ tôi ra sao. (San Francisco cách xa nơi chúng tôi ở khoảng 45 phút lái xe). Người bạn San Jose từ chối lời kêu gọi của ông bạn San Francisco. Ông này lại tiếp tục gọi các người khác đã từng nhiều lần có mặt trong các buổi họp văn nghệ dạo trước tại nhà cha mẹ tôi, nhưng ai cũng đều từ chối. Hoảng quá, ông gọi cho bà ngoại tôi bằng số điện thoại thứ nhì trong nhà chúng tôi, bảo Bà chạy qua hàng xóm kêu 911. Bà ngoại tôi làm theo. Thế là nhóm cứu thương đến phá cửa phòng mẹ tôi, đem đi cấp cứu. Họ làm mẹ tôi hồi tỉnh và cho rời nhà thương vào lúc nửa khuya.

Sáng kế tiếp, khi mẹ tôi đang ngồi nơi bàn viết, còn tôi ẩn mình trong góc phòng với những món đồ chơi và các người bạn tưởng tượng, thì bỗng nghe có tiếng gõ cửa. Một nhóm nhân viên cứu thương bước nhanh vào. Tôi còn nhớ là họ giống như những người khổng lồ trong bộ dạng rất cao lớn, đến nỗi tôi thấy mỗi cả cổ khi cứ ngược nhìn lên họ. Cái kệ sách và những bàn ghế trong phòng viết biến thành nhỏ bé trước họ. Họ hỏi chúng tôi xem ai là người vừa gọi cho hay là có kẻ đang tự tử trong nhà.

(Ghi chú: Về sau chúng tôi được nghe kể lại rằng một trong những người gọi là "bạn" mà ông bạn San Francisco đã điện thoại ngày hôm trước cảm thấy cần rút lương tâm chút đỉnh nên đã gọi 911. Một ngày muộn trễ. Phải đến một ngày muộn trễ. Giả thử như ông bạn San Francisco không nhanh trí thì có lẽ hôm sau, những "người bạn" kia sẽ biết ra mẹ tôi chỉ còn là một cái xác vô hồn! Và tôi khi ấy sẽ cứ đứng hàng giờ dài ngoài cổng trường chờ người đến đón. Một ý tưởng luôn luôn làm tôi khó chịu là khi xảy ra một việc gì phải tranh co giữa lòng Vị Tha và sự Ích Kỳ thì con người thường hay chọn sự nhỏ mọn ích kỷ cho chính họ.)

Mẹ tôi đáp lời các nhân viên cấp cứu rằng ngày hôm qua bà được đưa vào bệnh viện và đã được về nhà sáng hôm nay. Có một nhân viên trẻ tuổi nhòm quỳ trước mặt mẹ tôi. Anh nghiêng đầu đọc những cái tựa trên cái kệ đầy sách trên bàn viết, rồi hỏi, ai là người đã đọc những quyển ấy. Mẹ tôi đáp, chính bà. Người nhân viên trẻ kia nhìn thẳng mẹ tôi và nói lên câu nói mà chẳng bao giờ tôi có thể quên được: "Tại sao một người từng đọc Dostoievski lại có thể nghĩ đến điều tự tử?" (Cuộc đời Dostoievski tràn đầy

thống khổ nhưng ông vẫn viết ra những áng văn vĩ đại đầy hy vọng tốt đẹp cho Con Người).

Vậy đó. Mẹ tôi không bao giờ nghĩ đến điều tự tử lần nữa. Bà tiếp tục viết từ tác phẩm này sang tác phẩm khác, có khi không cả màng đến điều xuất bản chúng. Từ ngày ấy trở đi, Dostoievski trở thành là "người phù hộ" cho tôi. Mẹ tôi gọi ông bằng Dos. và với tôi, ông là Bác Dos. Đó là một trong ba lần, Văn Chương đã cứu được cho một điều hay một con người rất quan trọng trong đời tôi. Đó cũng là tại sao mà tôi tự nguyện dâng hiến hết cuộc đời mình cho Văn Chương.

*

**

Nguyên nhân khiến tôi nghĩ đến điều viết ra cho bạn đọc câu chuyện này chính là vì sự trở về San Jose, California của cha tôi vừa mới đây, lần thứ nhất trong 17 năm qua. Người bạn San Francisco, vì vài lý do không thể hiểu đã cứ muốn tôi "tha thứ" cho cha tôi. Đây là điều đến từ một người đã trực tiếp nhìn thấy những gì mẹ tôi từng phải đối diện, những gì tôi từng ném trái. Lý do độc nhất khiến tôi chịu đựng được ông bạn San Francisco là bởi vì nhờ ông mà tôi vẫn còn có mẹ tôi. Ngoài điểm tốt duy nhất đó, ông lại là một người đa sự ra chúi mũi vào đời riêng tôi để "dạy bảo" tôi phải làm thế này thế khác... Ông cũng là một trong những "đồng minh" trung thành của cha tôi. Tại sao, là điều tôi không bao giờ cần bận tâm hỏi cho ra lẽ.

Cha tôi trở về, ngỡ rằng sẽ được tôi đón chào hoan hỉ, đơn giản chỉ vì tôi có mang trong người dòng máu của ông. Nhưng ông quên rằng bài học duy nhất và quan trọng nhất ông đã dạy tôi chính là dòng huyết thống chẳng có ý nghĩa gì hết. Vài ngày trước mẹ tôi đã mời ông đến dự tiệc tại nhà tôi cùng với đôi ba người bạn khác của chúng tôi. Tôi rất nhã nhặn với cha tôi. Nhưng khi ông ôm tôi, tôi đã không ôm trả lại. Tôi trả lời tất cả mọi câu hỏi của ông về đời sống tôi mà chẳng hỏi câu nào về đời riêng ông. Nhìn cái cách trò chuyện vẫn với thái độ kiêu ngạo nghĩ mình đầy quyền lực của ông, tôi thấy ông vẫn y hệt như những năm lúc tôi còn nhỏ. Trong bữa ăn tối đó, từ ngữ "cha" mà tôi vẫn còn gọi ông là sự đáp trả cuối cùng sự việc ông đã ban cho tôi sự sống. Ngoài ra, tôi không nợ ông điều gì cả.

(Một ghi chú khác: Năm xưa tại bệnh viện, trong khi mẹ tôi đang được thăm vấn bởi vị bác sĩ tâm thần, thì bên ngoài phòng đợi, cha tôi đã nói cùng một người di của tôi: "Thật là mất thì giờ!" Tôi không cần biết khi nói câu đó, ông đã mang ý nghĩa nào, nhưng trong trường hợp ngồi chờ người vợ, dù cũ dù mới, vừa mới tự tử xong, thì câu đó thật là tàn nhẫn, không thể tha thứ.)

Người bạn San Francisco bảo tôi phải nên có lòng thương xót cha tôi bởi vì một bên mắt cha tôi không còn nhìn thấy gì nữa. Vâng, tôi thương xót ông như với một con người bình thường. Và nếu có khả năng giúp đỡ ông, tôi sẽ không từ chối. Nhưng bây giờ, mẹ tôi mới chính là người ưu tiên để tôi cần phải nghĩ đến. Tôi đã từng biết nỗi đau khổ dường nào của mẹ tôi trong ngần

ấy năm tháng với không một ai cạnh bên giúp đỡ. Quan trọng không phải là người đang trở về mà chính là người chưa bao giờ bỏ đi.

Trong tiếng Việt có câu "Gậy ông đập lưng ông". Cha tôi vẫn nghĩ về tôi như một đứa nhỏ nniu chân ông khi ông lạnh lùng rời khỏi căn nhà một cách tàn nhẫn để tìm đến cuộc đời mới. Nhưng tôi không còn là đứa nhỏ ấy. Tôi là con gái của cha mẹ tôi. Trong huyết thống tôi vừa có lòng nhân ái của mẹ tôi lẫn cả cá chất ác độc tính toán của cha tôi. Tôi biết ai là người xứng đáng và ai không phải là người xứng đáng.

Khi tôi 11 tuổi, một số độc giả của mẹ tôi tổ chức một cuộc ra mắt sách cho cả mẹ lẫn cha tôi tại Houston, Texas. Đó là lần thứ nhất từ ngày ly dị, hai người mới lại cùng hiện diện chung trong một buổi lễ ở nơi công cộng. Một trong những điều kiện là mẹ tôi yêu cầu cha tôi đừng đem theo người đàn bà tình nhân ở Virginia và được ông đồng ý. Tuy nhiên, ngay trong ngày ra mắt, người đàn bà kia đã tìm đến Houston, gọi điện thoại cho vài thành viên trong ban tổ chức để biết địa điểm. Những người này e ngại bà ta sẽ đến phá nên vào giờ cuối đã bãi bỏ buổi lễ. Tôi theo mẹ tôi và vài người trong ban tìm đến quán café được dự trù làm nơi tổ chức với ý định thông báo cho những người khách tham dự nào chưa được biết buổi lễ đã bị bãi bỏ. Tôi nhớ là đã nhìn thấy một phụ nữ có khuôn mặt tròn ngò ở cái bàn ngay cửa ra vào, đeo kính đen, liên tục phì phèo thuốc lá, không tỏ ra muốn tìm tới chỗ chúng tôi mà chỉ chăm chăm hướng cái nhìn về phía mẹ tôi và cả tôi. Sau, tôi mới chợt nhận thức ra đó là người đàn bà Virginia.

Tối hôm ấy, trong buổi tiệc khoản đãi của ban tổ chức, trước mặt mọi người, mẹ tôi đã buộc cha tôi phải xin lỗi tôi bằng cách gọi người đàn bà kia, bảo bà ta để yên cho chúng tôi. Ông từ chối không làm. Vài người "bạn" mẹ tôi thì lại lên án rằng bà đã "hành hạ" tôi trong việc bắt phải chứng kiến cảnh cãi nhau của cha mẹ. (Tôi nghĩ hẳn họ cũng chẳng hiểu gì về chữ "hành hạ") Họ ngò đó, lần lượt từng người chỉ trích mẹ tôi và bênh vực cha tôi. Cha tôi ngò im, vẻ tự mãn trầm tĩnh, trong khi mẹ tôi càng lúc càng trở nên nóng giận. Vì vậy dưới mắt các người hiện diện, cha tôi là người hữu lý và mẹ tôi chỉ là một kẻ điên. Ý tưởng tôi tệ nhất lưu lại trong ký ức mẹ tôi ngày đó không phải là sự sỉ nhục của những kẻ chung quanh, mà chính là sự im lặng của tôi. Mẹ tôi nghĩ, đáng lý tôi phải nên nói ra lời gì để bảo rằng chính cha tôi và họ đã sai lầm. Nên nhớ rằng khi ấy tôi chỉ là đứa trẻ 11 tuổi và nhút nhát kinh khủng.

Hôm nay kể lại những gì xảy ra buổi ấy có nghĩa là tôi đang muốn bày tỏ với mẹ sự bênh vực của tôi. Mười bốn năm trôi qua dù trễ, vâng, nhưng vẫn hơn là không bao giờ có. Đây là lời nói của phía chúng tôi trên câu chuyện, không phải như những lời rêu rao của cha tôi với bạn hữu ông nhiều năm trước trong khi mẹ tôi chấp hành một đường hướng trả lời cao quý hơn bằng sự im lặng. Còn rất nhiều điều nữa tôi có thể kể cho bạn nghe về cha tôi để chứng minh tại sao ông không xứng đáng với sự lưu tâm nhỏ mà tôi đã dành cho ông. Nhưng bài viết này không phải về cha tôi; tôi không muốn ông có mặt trong chữ nghĩa tôi. (Ồ, vâng, tôi cũng có sự kiêu ngạo của ông trong huyết quản!) Đây chỉ là bài viết để nghĩ riêng về mẹ tôi.

Vẫn biết các bạn là những người đang đọc bài này của tôi, còn cha tôi và bạn hữu ông --những con người đáng ra phải nên đọc-- có lẽ không bao giờ biết đến. Nhưng tôi không cần. Tôi muốn sự hy sinh và nghị lực của mẹ tôi phải được ghi nhận. Tôi không còn là đứa con gái với "sự hụt hẫng một tình cha" nữa; mẹ tôi luôn luôn gây cho tôi cảm nghĩ được thương yêu và sở hữu nguyên vẹn cả tình mẫu tử lẫn tình phụ tử. Mẹ tôi chính là người đã đào tạo nên tôi trọn vẹn của ngày hôm nay.

Ngày 31 tháng 12 không chỉ là ngày cuối cùng của một năm mà còn là ngày sinh nhật mẹ tôi. Với tôi, khi cả thế giới nâng ly tiễn đưa năm cũ thì không chỉ là họ mừng năm mới thôi mà còn là uống mừng "một chiến sĩ vĩ đại", là mẹ tôi.

(San Jose, California, thứ hai 31/12/2012).

□